

Uchwała Nr 4200/I/36/2020

I Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej

w Katowicach

z dnia 20 stycznia 2020 r.

w sprawie: opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu Gminy Brenna wynikającej z planowanych i zaciągniętych zobowiązań

Na podstawie art. 230 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.) oraz art. 13 pkt 10, art. 19 ust. 2 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137) - **I Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach:**

Przewodniczący: Tadeusz Stawowczyk

Członkowie: Krystyna Zawiślak

Bernadeta Dziedziak

uchwała, co następuje:

§ 1.

Wydaje się **pozytywną** opinię o prawidłowości planowanej kwoty długu **Gminy Brenna** wynikającej z planowanych i zaciągniętych zobowiązań – **z zastrzeżeniami** zawartymi w uzasadnieniu do niniejszej opinii.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie:

Do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach wpłynęły uchwały Rady Gminy Brenna z dnia 19 grudnia 2019 r.:

- Nr XII/135/2019 w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy,
- Nr XII/136/2019 w sprawie budżetu Gminy na 2020 r.

Zgodnie z art. 230 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.), regionalna izba obrachunkowa - na podstawie przyjętej przez jednostkę samorządu terytorialnego wieloletniej prognozy finansowej oraz uchwały budżetowej - przedstawia opinię w sprawie prawidłowości planowanej kwoty długu jednostki samorządu terytorialnego wynikającej z planowanych i zaciągniętych zobowiązań, o której mowa w art. 226 ust. 1 pkt 6 tej ustawy.

Po analizie treści przedłożonych uchwał I Skład Orzekający zważył, co następuje:

Prawidłowość planowanej kwoty długu Gminy Brenna, sporządzonej na okres obejmujący lata 2020-2032, Skład Orzekający ocenił w szczególności pod kątem spełniania relacji określonej w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, uwzględniając regulacje zawarte w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 2500), zgodnie z którymi ustalana na lata 2020-2025 relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym spłat i wykupów określonych w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, do planowanych dochodów bieżących budżetu nie może przekroczyć średniej arytmetycznej z obliczonych dla ostatnich trzech lat relacji dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu. Ponadto zgodnie z art. 9 ust. 3 ww. ustawy zmieniającej przy obliczaniu relacji na lata 2020-2025 z uwzględnieniem pkt 1 i 2 ust. 3 - stosuje się przepisy art. 243 ust. 2 pkt 1,2 oraz pkt 3 lit. a i c ustawy o finansach publicznych w nowym brzmieniu, co oznacza, że z dochodów i wydatków bieżących ustawodawca wyeliminował niektóre wymienione w tych przepisach kwoty dochodów i wydatków bieżących.

Stosownie do brzmienia art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych mającego zastosowanie do wyliczenia relacji od 2026 roku - organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym:

- 1) spłat rat kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90, wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę zobowiązań, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90, w tym odsetkami od kredytów i pożyczek,
- 2) wykupów papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90 wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę zobowiązań wynikających z papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 i art. 90, w tym odsetkami i dyskontem od tych papierów,
- 3) spłat rat zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, innych niż określone w pkt 1, z wyłączeniem rat zobowiązań określonych w art. 91 ust. 3 pkt 1, wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, innych niż określone w pkt 1,
- 4) potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń oraz gwarancji

– do planowanych dochodów bieżących budżetu przekroczy średnią arytmetyczną z obliczonych dla ostatnich siedmiu lat relacji jej dochodów bieżących pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu, po zastosowaniu wymaganych przepisem ust. 2 pomniejszeń dochodów i wydatków bieżących.

Na podstawie analizy przedłożonych uchwał I Skład Orzekający stwierdził, że prognoza kwoty długu jednostki samorządu terytorialnego została opracowana na okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania, zgodnie z art. 227 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. Najwyższy poziom zadłużenia tej jednostki samorządu terytorialnego w wysokości 37.932.823,15 zł jest prognozowany w 2020 roku. Wysokość kwoty długu wzbudziła jednak wątpliwości Składu, wynikające ze sposobu jej wyliczenia, uwzględniając dane posiadane w tut. Izbie. W objaśnieniach dołączonych do uchwały Nr XII/135/2019 w sprawie wieloletniej prognozy finansowej zawarto następujące informacje odnoszące się do prognozowanej kwoty długu:

„Kwota ta stanowi wartość długu na koniec każdego z prognozowanych lat po uwzględnieniu przychodów i rozchodów każdego roku. Przy ustalaniu kwoty długu na koniec 2020 roku uwzględniono fakt niewykorzystania zaplanowanej wartości przychodów w roku 2019. Część zadań przewidziana była do realizacji już w 2019 roku nie została wykonana zgodnie z założonym terminem w związku z opóźnieniami w zawieraniu umów o dofinansowanie projektów, a także licznymi problemami z wyłonieniem wykonawców. Powyższe będzie miało istotny wpływ na zmniejszenie deficytu roku 2019, a także wysokość długu. Z planowanych do zaciągnięcia zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek w kwocie 13.884.574,81zł do końca roku 2019 zostanie zaciągniętych 8.759.285,44zł, czyli mniej o: 5.125.289,37zł. W ramach zaciągniętych w 2019 roku pożyczek uwzględniono pożyczkę pomostową z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. W 2020 roku planuje się spłacenie w całości tej pożyczki po otrzymaniu dotacji zgodnie z zapisami zarządzenia nr 182/2019 Wójta Gminy Brenna z dnia 27 sierpnia 2019 roku w sprawie zaciągnięcia długoterminowej pożyczki pomostowej na finansowanie inwestycji „Budowa kanalizacji sanitarnej w Górkach Wielkich (Szpotawice) Etap III”. Wartość przedmiotowej pożyczki to 806.500,80zł i stanowi ona równowartość uzyskanego dofinansowania na podstawie podpisanej umowy.“

Ponadto w złożonych dodatkowych wyjaśnieniach przez Wójta Gminy Brenna, zawartych w piśmie Nr SK.301.1.2020 z dnia 20 stycznia 2020 r., uzupełniono dane źródłowe, które wskazują na poprawne wyliczenie kwoty długu, zamieszczonej w wieloletniej prognozie finansowej. Skład Orzekający sygnalizuje jednak ponownie, że kwota długu planowana w 2020 roku, stanowi ponad 60% planowanych dochodów Gminy w tym okresie. Skład dostrzega fakt polegający na zaplanowaniu spadkowej tendencji kształtowania się wysokości długu gminy w kolejnych latach, począwszy od roku 2021, jednakże wskazuje na utrzymujące się potencjalne zagrożenia związane z realizacją budżetów w przypadku wystąpienia okoliczności związanych zarówno z niezrealizowaniem strony dochodowej budżetu w wysokościach planowanych, jak również możliwość wystąpienia konieczności poniesienia dodatkowych wydatków w trakcie kolejnych lat

budżetowych, wynikających z przyczyn niezależnych od jednostki samorządu terytorialnego. Zastrzeżenia Składu budzi również utrzymujący się wysoki poziom planowanych w 2020 r. przychodów z zewnętrznych środków zwrotnych, które mają bezpośredni wpływ na kształtowanie się bardzo wysokiej kwoty długu.

Biorąc pod uwagę powyższe dane, Skład Orzekający ponownie wskazuje na konieczność podejmowania przez organy gminy odpowiedzialnych działań zmierzających do ograniczania kwoty długu gminy, aby zachować prawne możliwości uchwalania budżetów na lata następne, zgodnie z wymogami zawartymi w art. 242-244 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz uniknąć zagrożeń wynikających z regulacji zamieszczonych w art. 240a i 240b tej ustawy.

Z powyższych względów Skład Orzekający uznał, że planowana aktualnie kwota długu, w okresie objętym prognozą, kształtuje się na poziomie zapewniającym przestrzeganie obowiązujących przepisów prawnych regulujących dopuszczalny poziom zadłużenia jednostki, jednakże z zastrzeżeniami sformułowanymi w niniejszym uzasadnieniu. Dodatkowo Skład Orzekający zaznacza, że dane wykazywane w poszczególnych latach objętych wieloletnią prognozą finansową, obejmującą również kwotę długu jednostki samorządu terytorialnego, winny być każdorazowo weryfikowane z uwzględnieniem ustawowego wymogu realistyczności, stosownie do regulacji zawartej w art. 226 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

W okresie objętym wieloletnią prognozą finansową zostanie spełniona relacja określona w przywołanym art. 243 tej ustawy. Skład Orzekający zwraca jednak uwagę, że spełnienie relacji wynikającej ze wskaźnika z art. 243 może być zagrożone, gdyż jej spełnienie w latach 2020-2022 jest możliwe tylko dzięki zastosowanym wyłączeniom, które dotyczą spłat rat kredytów i pożyczek, związanych z realizacją zadań finansowanych z udziałem środków o których mowa w art. 5 ustawy o finansach publicznych, a ponadto - w okresie tym - występują bardzo niewielkie różnice pomiędzy wskaźnikiem planowanej łącznej kwoty zobowiązań a wskaźnikiem dopuszczalnym. W związku z tym Skład przypomina również, że ograniczenia określonego w art. 243 ust. 1 w/w ustawy nie stosuje się do spłat rat kredytów i pożyczek, wykupów papierów wartościowych zaciągniętych (wyemitowanych) w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, wraz z należnymi odsetkami a także poręczeń i gwarancji udzielonych samorządowym osobom prawnym realizującym zadania jednostki samorządu terytorialnego w ramach programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków; termin ten nie ma zastosowania do odsetek i dyskonta od zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy, o których mowa w pkt 1 i 1a.

Skład przypomina, że na mocy przepisów przejściowych, zawartych w przywołanym wyżej art. 9 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, wprowadzono zmiany przepisów, które skutkują istotnymi modyfikacjami sposobu wyliczania relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w latach 2020-2025 oraz w roku 2026 i latach następnych. W związku z powyższym organy Gminy Brenna powinny dokonać oceny

aktualnej i przyszłej sytuacji finansowej jednostki, uwzględniając konsekwencje wynikające z wprowadzonych zmian, aby zachować prawne możliwości uchwalania budżetu i wieloletniej prognozy finansowej w kolejnych latach.

Zgodnie z art. 230 ust. 4 w związku z art. 246 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych niniejsza uchwała winna zostać opublikowana przez jednostkę samorządu terytorialnego w terminie 7 dni od daty otrzymania od Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1429).

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia I Skład Orzekający wydał opinię jak w sentencji uchwały.

Od niniejszej uchwały przysługuje odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 14 dni** od dnia jej doręczenia.

PRZEWODNICZĄCY

I Składu Orzekającego

Członek Kolegium

Tadeusz Stawowczyk